

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Itálie, Benátky

Jméno, příjmení: Mgr. Ludmila Machátová

Kontakty:

Ludmila Machátová: ludmila.machatova@unive.it

Lektorát Benátky, Itálie, Univerzita Ca' Foscari: www.unive.it

Università Ca' Foscari, Dipartimento di Studi Linguistici e Culturali Comparati,
Ca' Bernardo, Dorsoduro 3199
301 23 Venezia, Italy

Na Univerzitě Ca' Foscari v Benátkách působím jako lektorka českého jazyka od října 2011. V akademickém roce 2013/2014 jsme se snažili spolu s profesorem českého jazyka a literatury Massimem Triou navázat na práci z minulých let. Užší spolupráce s ostatními malými obory i podpora ze strany vedoucí Sekce slavistiky, paní profesorky Daniely Rizzi, se ukazuje jako přínosná a čeština i přes tendenci k rušení malých oborů dále existuje. Její situace se sice od odchodu profesora Sergia Corduase do důchodu v roce 2011 zcela nestabilizovala a obor musí každý rok „bojovat o přežití“, protože není obsazeno místo stálého profesora a výuka literatury a lingvistiky se zajišťuje externě.

Do konce tohoto akademického roku v Benátkách působil profesor Tria, který se ale s univerzitou přes veškeré své úsilí nedohodl na další spolupráci. Nejistá situace kolem obsazení profesorského místa postavení češtiny jako perspektivního a fungujícího oboru na jistou dobu oslabil. Změna na postu profesora nakonec ale nebude mít žádný vliv na rozsah

výuky českého jazyka a literatury, jenž bude stejný jako v minulosti. Výuku literatury a lingvistiky bude zajišťovat profesorka Tiziana D'Amico. I ona bude mít s univerzitou externí smlouvu.

Přes komplikovanou situaci, kdy malým oborům hrozí kvůli všudypřítomnému šetření omezování rozsahu výuky, či dokonce v nejhorším případě jejich zrušení, musím zdůraznit, že mě jako lektorky se vše dotýká jen nepřímo. Lektor s Univerzitou Ca' Foscari uzavírá smlouvu na dobu určitou, a to vždy na jeden rok. Během svého tříletého působení jsem zatím nikdy neměla problémy smlouvu prodloužit. Univerzita nezajišťuje lektorovi ubytování v tom smyslu, že by mu hradila nájem, ale finance, které lektorovi dává, jsou postačující na to, aby v Benátkách žil. Zadarmo pak pomáhá lektorovi při uzavírání nájemní smlouvy i při hledání podnájmu.

Lektor na Ca' Foscari vyučuje studenty v bakalářském a magisterském programu, čeština se může studovat jako první a druhý jazyk, tedy jako hlavní obor, nebo jako třetí jazyk, vedlejší obor (většinou jednoleté studium). První ročník bakalářského programu má tři lekce za týden, ostatní dvě, v magisterském studiu jednu. Jedna lekce trvá 105 minut.

V letošním roce na lektorát českého jazyka docházelo 8 studentů, z toho 7 v bakalářském programu a 1 v magisterském. Dále lektor konzultoval čtyři bakalářské práce, z čehož tři jsou již úspěšně obhájeny, a jednu magisterskou.

Jako první jazyk měli češtinu zapsáni jedna studentka 1. ročníku, jeden student 2. ročníku, čtyři studenti 3. ročníku, jako třetí, tedy vedlejší jazyk, jedna studentka 1. ročníku bakalářského studia a jeden student 2. ročníku magisterského studia.

Lektorát českého jazyka a literatury sídlí v Ca' Bernardo, kde máme k dispozici místnost, která slouží jako kabinet, učebna i knihovna. Tato učebna je využívána pouze pro výuku češtiny, což je jak pro vyučující, tak i pro studenty ideální varianta. Vybavení je zde zcela vyhovující. Kromě technického zázemí jsou zde přímo k dispozici i materiály z knihovny českého jazyka a literatury, takže lektor nemusí nic nikam přenášet. Touto cestou bych chtěla poděkovat Domu zahraniční spolupráce, jenž na lektorát pravidelně zasílá beletrii, odbornou literaturu, časopisy i filmy, které posléze využíváme při výuce. Lekce jsou tak zajímavější a bohatší. Vzhledem k tomu, že externí profesori ani lektoři nedisponují svými fondy, je pro nás tato podpora obzvlášť důležitá.

Jako základní učebnice se na lektorátu v Benátkách už několik let používá v bakalářském studiu Communicative Czech, a to především z toho důvodu, že naši studenti jezdí na Erasmus na Masarykovu univerzitu v Brně, kde se tato učebnice také používá, a tím je zajišťována kontinuita ve výuce. Avšak lekce jsou obohacovány i jinými materiály, které

čerpám z periodik a knih zasílaných DZS nebo z internetu a jež studentům rozšiřují i jejich všeobecný přehled. Při lekcích je také kladen důraz na samostatné prezentace studentů. Pro studenty posledního bakalářského ročníku a magisterské studenty si materiály připravují sama.

Na katedře českého jazyka a literatury kromě lektora vyučuje i druhý vyučující, do akademického roku 2013/2014 to byl pan profesor Massimo Tria, od září 2014 to bude profesorka Tiziana D'Amico. Z důvodu, že i profesor českého jazyka a literatury musí smlouvy každý rok obnovovat, není situace v Benátkách stabilizovaná tak, jako na jiných italských univerzitách, kde působí profesori mající smlouvu na dobu neurčitou. Italský profesor vždy v zimním semestru vyučuje českou literaturu a lingvistiku. Nově pak přibyl seminář o české kultuře, kam mohou chodit i studenti jiných oborů a který se setkal při své premiéře s ohlasem.

Studenty se snažíme neustále motivovat, aby co nejvíce využívali možnosti letních škol či programu Erasmus. V akademickém roce 2013/2014 byl jeden student na Erasmu v Brně a jedna studentka získala semestrální ministerské stipendium. Jedna studentka pak pojede v letním semestru 2014/2015 na Erasmus na Masarykovu univerzitu.

Do náplně lektorovy práce spadá i popularizace a prezentace českých reálií a kultury. K tomu mi také mimo jiné pomáhají materiály zasílané DZS i zdejší hlavní knihovny, v níž se za několik desetiletí výuky českého jazyka a literatury podařilo nashromáždit poměrně bohatý knihovní fond, který se díky naší knihovnici, doktorce Alessandře Trevisan, neustále rozšiřuje. Již tradičně se například během roku na naší katedře organizuje promítání českých filmů.

Spolu s různými mimouniverzitními institucemi organizujeme kulturní akce a snažíme se tak češtinu co nejvíce zviditelňovat. V akademickém roce 2013/2014 byla uspořádána velká čtrnáctidenní výstava k 100. výročí narození Bohumila Hrabala. Navázali jsme spoluprací s Českým centrem v Miláně i s Československým pavilonem na benátském Biennale, jsme v kontaktu s Českým honorárním konzulátem v Benátkách. V současné době již jednáme o akcích na příští akademický rok.

Lektor se na všech akcích organizovaných na benátské univerzitě aktivně podílí, většinou zajišťuje veškerou komunikaci s českými institucemi, s italskými úředníky obvykle jedná italský profesor. Lektor však musí být schopen v případě potřeby spolupracovat i s italskou stranou. Je tedy nezbytné, aby ovládal italštinu na velmi dobré úrovni.

V letošním akademickém roce jsme se s profesorem Triou zapojili do Mezinárodního dne jazyků, kde se prezentovaly zábavnou formou celý den některé jazyky vyučované na Ca'Foscari a jejímž cílem bylo přilákat další potenciální zájemce o studium. V příštím

akademickém roce tuto akci budou připravovat a na ni se prezentovat naši studenti.

Největší kulturní akcí pořádanou naší katedrou za podpory univerzity a Českého domu v Miláně byla čtrnáctidenní výstava Bohumil Hrabal, barevně a černobíle, jež byla zahájena multimediální prezentací autorů T. Mazala, V. Špaleho, I. Krobota, J. Rejthara a J. Čapka a zakončena čtením a projekcemi Hrabalova díla, které připravili prof. M. Tria a italský herec Antonino Varvara. Slavnostní zahájení proběhlo za účasti nejen zástupců již zmiňovaných institucí, ale i benátského honorárního konzula Giorgia Boatta, prorektorky Silvie Burini či zástupců některých italských krajských spolků. Akce už je tímto mimořádně zajímavá a ojedinělá, protože se nakonec stala platformou, na níž se mohli setkat lidé zájímající se o českou kulturu z různých koutů Itálie. Na tomto místě bych chtěla poděkovat T. Mazalovi, V. Špalemu, I. Krobotovi, J. Rejtharovi a J. Čapkovi, protože se veškerého dění účastnili bez nároku na honorář.

Na závěr bych chtěla poděkovat profesoru Massimu Triovi za práci, kterou na katedře češtiny odváděl. Během jeho několikaletého působení se podařilo obor propojit s těmi ostatními vyučovanými v rámci Slavistické sekce, a i přes stále nejistou situaci češtinu jako obor částečně stabilizovat. Dále bych chtěla vyslovit naději, že vzhledem k tomu, že Univerzita Ca' Foscari je nejen v Itálii proslavená jako místo, kde se dají kvalitně studovat i „malé jazyky“, doufám, že čeština i přes složitou ekonomickou situaci bude nejen zachována, ale její výuka bude nadále úspěšně navazovat na tradici a velmi dobrou pověst, kterou zde má.

V Benátkách dne 27. 8. 2014

Mgr. Ludmila Machátová